

Prof. dr hab. Tomasz Krzeszowski

Profesor dr hab. Tomasz Krzeszowski jest osobistością szeroko znaną we współczesnym lingwistycznym środowisku naukowym w Polsce i za granicą.

Po uzyskaniu stopnia magistra filologii angielskiej w Uniwersytecie Warszawskim w 1961 r., pięćdziesiąt lat temu – w roku 1966, uzyskał stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie filologii angielskiej w Uniwersytecie Łódzkim, zaś w 1972 r. otrzymał stopień docenta. W roku 1974 uzyskał stopień doktora habilitowanego na podstawie rozprawy pt. *Contrastive generative grammar: theoretical foundations*, opublikowanej w prestiżowym wydawnictwie niemieckim Gunter Narr Verlag.

W latach 1961–1979 prof. Krzeszowski był zatrudniony w Uniwersytecie Łódzkim, gdzie przeszedł wszystkie szczeble kariery naukowej na etatach asystenta, adiunkta i docenta. Po przeniesieniu się do Gdańska w roku 1979, w 1981 r. otrzymuje tytuł profesora, zaś w 1992 obejmuje etat profesora zwyczajnego. W tym okresie wydatnie przyczynia się do rozwoju filologii angielskiej Uniwersytetu Gdańskiego jako dyrektor tamtejszego Instytutu Anglistyki. W roku 1995, ze względów osobistych, wraca do Warszawy i podejmuje pracę w Instytucie Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego, gdzie pracuje do przejścia na emeryturę w roku 2009, obecnie zaś jest zatrudniony na stanowisku profesora zwyczajnego w Społecznej Akademii Nauk w Warszawie. Nie zaprzestaje jednak ścisłej współpracy z Uniwersytetem Łódzkim, szczególnie w odniesieniu do szkolenia młodszej kadry naukowej.

W swojej karierze naukowej i administracyjnej prof. Krzeszowski piastował stanowiska akademickie jako kierownik Katedry Języka Angielskiego w Uniwersytecie Łódzkim, dyrektor Instytutu Anglistyki Uniwersytetu Gdańskiego, a obecnie jest kierownikiem Katedry Językoznawstwa Kognitywnego w Instytucie Anglistyki Społecznej Akademii Nauk.

Zainteresowania badawcze prof. Krzeszowskiego obejmują całą gamę zagadnień. Od problematyki badań nad teorią języka, po tematykę ujęć językoznawstwa stosowanego; od kognitywnych studiów kontrastywnych, po problematykę translologiczną oraz nauczanie i przyswajanie języków obcych. Powszechnie znane są ważne prace Profesora w dziedzinie dydaktyki języków obcych, szczególnie w odniesieniu do uczniów z dysfunkcjami wzroku.

W ostatnich latach prof. Krzeszowski podjął badania w dziedzinie językoznawstwa kognitywnego, zwłaszcza na temat metafor i aksjologicznych aspektów semantyki językowej. Owocem tych badań jest monografia *Angels and Devils in Hell. Elements of Axiology in Semantics* (Energeia, Warszawa 1997). Praca, już podczas swego powstawania, stała się podstawą do dalszych studiów, co znalazło wyraz w kilkudziesięciu pracach magisterskich. Wcześniejsze wersje niektórych rozdziałów były publikowane za granicą i są obszernie cytowane zarówno przez autorów innych artykułów (Johnson, Peeters), jak i w kilku pracach doktorskich (Bierwiaczonek, Skrzypczak, Libura) oraz w pracy habilitacyjnej Jego wcześniejszego studenta, a obecnie profesora, Przemysława Żywiczyńskiego. Koncepcja semantyki aksjologicznej stała się podstawą powstania Katedry Lingwistyki Aksjologicznej, która powstała pod kierunkiem studenta prof. Krzeszowskiego, obecnie już także profesora, Michała Posta w Wyższej Szkole Filologicznej we Wrocławiu.

Wyrazem uznania dla osiągnięć prof. Krzeszowskiego w zakresie lingwistyki kognitywnej było powołanie go na członka komitetu redakcyjnego międzynarodowego czasopisma „Cognitive Linguistics”, obok innych czołowych językoznawców, takich jak: Langacker, Lakoff, Geeraerts, Seuren czy Talmy.

Obecnie koncepcje semantyki aksjologicznej prof. Krzeszowski stosuje do studiów nad przekładem i do opisu wzajemnych relacji między językiem a etyką. Owocem tej pracy są dwie książki: opublikowana ostatnio przez wydawnictwo Peter Lang we Frankfurcie *The Translation Equivalence Delusion. Meaning and Translation* (2016) oraz oddana do druku seria szkiców *Między językiem a etyką*, którą ma opublikować wrocławski oddział Polskiej Akademii Nauk.

Profesor Krzeszowski był przewodniczącym i członkiem Komitetu Neofilologicznego Polskiej Akademii Nauk w latach 1996–2002, współorganizował w Uniwersytecie Łódzkim Pierwszy Kongres Neofilologiczny, który zaowocował publikacją dwóch obszernych tomów. Jest członkiem Komitetów Redakcyjnych wielu pism językoznawczych o zasięgu międzynarodowym, takich jak: „Studia Anglica Posnaniensia”, „Cognitive Linguistics” czy „Kwartalnik Neofilologiczny”. Przede wszystkim jest jednak autorem ponad stu trzydziestu wybitnych prac naukowych, w tym dwunastu książek. Wiele z tych publikacji było kilkakrotnie wznawianych i przekładanych na języki obce (niemiecki, hiszpański, rosyjski) jako ważny i aktualny dorobek w dziedzinie kognitywnego językoznawstwa

Uniwersytet
ŁÓDZKI

kontrastywnego, nauczania języków obcych oraz przekładoznawstwa. W swojej karierze naukowej prof. Krzeszowski był stypendystą kilku szacownych uczelni, takich jak: Institute of International Education, Postgraduate Program at College of Education, Albany, New York; grantów British Council w Uniwersytecie Oksfordzkim i Uniwersytecie w Edynburgu, Deutscher Akademischer Austauschdienst, University College London; wreszcie IREX, co umożliwiło Mu studia w University of California w Berkeley i San Diego. Był zapraszany do wygłaszania licznych referatów plenarnych w Polsce i za granicą, wygłaszał także wykłady gościnne w University of Jyväskylä (Finlandia); Konstanz Universität (Niemcy); w Uniwersytetach w Edynburgu oraz w University College London, a także w State University of New York at Fredonia oraz University of California w Berkeley i San Diego.

Profesor Krzeszowski jest wybitnym nauczycielem akademickim, świetnym wykładowcą i inspirującym wychowawcą młodego pokolenia językoznawców. Zadziwia bogactwo Jego zainteresowań naukowych i różnorodność przedmiotów, które wykladał, poczynając od zagadnień z fonetyki i fonologii angielskiej, składni i semantyki, gramatyki kontrastywnej po wyspecjalizowaną tematykę wykładów monograficznych, najczęściej z perspektywy kognitywnej, takich jak: *Roots and Moots of Cognitive Linguistics*; *All Roads Lead to the Brain (Introduction to neurolinguistics)*; *Meaning and Translation, Metaphor and Metalanguage*. Pod kierunkiem prof. Krzeszowskiego powstały rozprawy doktorskie, w tym także pracowników Uniwersytetu Łódzkiego (obecnie prof. Aliny Kwiatkowskiej, prof. Kamili Turewicz), był również recenzentem w licznych przewodach doktorskich (także anglistów łódzkich), habilitacyjnych oraz o tytuł profesorski. Profesor Krzeszowski utrzymuje stały kontakt z anglistami łódzkimi, którzy korzystają z Jego ogromnego i bogatego doświadczenia zawodowego oraz wiedzy eksperckiej.

Opracowanie:
Prof. dr hab. Barbara Lewandowska-Tomaszczyk
Wydział Filologiczny UŁ